

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de opvolgingsdoorlichting van Gemeentelijke Basisschool te BERCHEM

Hoofdstructuur basisonderwijs

Instellingsnummer 10264

Instelling Gemeentelijke Basisschool

Directeur Nancy VAN DEN WYNGAERT

Adres Jozef Balstraat 6 - 2600 BERCHEM

Telefoon 03-239.17.65

Fax 03-218.59.47

E-mail basis.j.balstraat@so.antwerpen.be

Website www.stedelijkonderwijs.be/klavertjevier

Bestuur van de instelling AGB Stedelijk Onderwijs Antwerpen

Adres Lange Gasthuisstraat 15 - 2000 ANTWERPEN

Scholengemeenschap SG Stedelijk basisonderwijs Antwerpen -

Adres Lamorinièrestraat 227 - 2018 ANTWERPEN

CLB Stedelijk CLB Antwerpen

Adres Lange Gasthuisstraat 24 - 2000 ANTWERPEN

Dagen van het opvolgingsbezoek 01-10-2015

Einddatum van het opvolgingsbezoek 01-10-2015

Datum bespreking verslag met de instelling 01-10-2015

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Willy DE HERDT

Teamleden Dirk JANSSENS

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 HISTORIEK.....	4
2 TE REMEDIEREN TEKORT(EN)	4
3 ZIJN DE TEKORTEN GEREMEDIEERD?	4
3.1 Lager onderwijs: wetenschappen en techniek.....	4
3.2 Lager onderwijs: mens en maatschappij.....	4
3.3 Lager onderwijs: mens en maatschappij en Lager onderwijs: wetenschappen en techniek	4
4 ADVIES EN REGELING VOOR VERVOLG	7

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de opvolgingsdoorlichting van de school door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Als de school bij een doorlichting een beperkt gunstig advies kreeg, volgt na de periode, vermeld in het advies, een opvolgingsdoorlichting. Tijdens een opvolgingsdoorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de bij de voorgaande doorlichting vastgestelde tekortkomingen voldoende werden geredimeerd.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een (opvolgings)doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de school karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de school
- proces: initiatieven die de school neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de school met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

Tijdens het opvolgingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

De opvolgingsdoorlichting resulteert in een opvolgingsverslag dat bestaat uit een concluderend gedeelte en een advies.

Het concluderende gedeelte omvat de conclusies van de opvolging.

Het opvolgingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan twee adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve opvolgingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 HISTORIEK

Het vorige doorlichtingsbezoek vond plaats van 14-05-2012 tot 16-05-2012 en werd afgesloten met een beperkt gunstig advies. Vanaf 01-05-2015 moet de school kunnen aantonen dat tekort(en) die aan de basis lagen van dit advies, in voldoende mate werden geremedieerd. Dit verslag beschrijft in welke mate de school daarin is geslaagd.

2 TE REMEDIEREN TEKORT(EN)

- de erkenningsvoorwaarde '**voldoen aan de onderwijsdoelstellingen**'

Lager onderwijs - Leergebieden

wetenschappen en techniek
mens en maatschappij

3 ZIJN DE TEKORTEN GEREMEDIEERD?

3.1 Lager onderwijs: wetenschappen en techniek

Voldoet

De leerlingen bereiken in voldoende mate de eindtermen voor wetenschappen en techniek. De school voorziet in een samenhangend, evenwichtig en werkelijkheidsgericht aanbod. Het team evalueert dit aanbod doelgericht en stemt het in groeiende mate af op de specifieke doelgroep.

3.2 Lager onderwijs: mens en maatschappij

Voldoet

De leerlingen bereiken in voldoende mate de eindtermen voor mens en maatschappij. De school voorziet in een samenhangend, evenwichtig en werkelijkheidsgericht aanbod. Het team evalueert dit aanbod doelgericht en stemt het in groeiende mate af op de specifieke doelgroep.

3.3 Lager onderwijs: mens en maatschappij en Lager onderwijs: wetenschappen en techniek

<p>Kwaliteitszorg</p> <p>Leiderschap</p> <p>Visieontwikkeling</p>	<p>De school is, na een aarzelende start, sinds vorig schooljaar intensief aan de slag om het leergebied wereldoriëntatie te optimaliseren. De pedagogische begeleiding van het onderwijsnet en medewerkers van het schoolbestuur ondersteunden het team tijdens het verbetertraject. Een aantal teamleden vormt een werk- en stuurgroep ad hoc. Ze komen geregeld samen om beleidsinitiatieven voor te bereiden en concrete acties uit te werken. Sinds het aantreden van de nieuwe directeur heeft de school duidelijke stappen gezet in het uitklaren van een schoolvisie op kwaliteitsonderwijs. De teamleden getuigen van een hernieuwd elan om samen school te maken. Ze willen leerlingen en ouders als partners sterker betrekken op het schoolleven. Dit uit zich in drempelverlagende acties om contact te maken met de thuiswereld van</p>
--	---

de leerlingen. De schoolpopulatie is de laatste jaren gegroeid en het aantal anderstaligen stijgt ook. De nadruk ligt op een procesmatige aanpak die het welbevinden van alle participanten voor ogen heeft. Hierin kadert ook het wereldoriënterend onderwijs, dat gericht is op het actief exploreren van de leefwereld.

Door de intensieve ondersteuning van het verbetertraject en de gedrevenheid van de teamleden zijn er op vrij korte tijd structurele maatregelen genomen die een duidelijk positief effect hebben op de leergebieden 'mens en maatschappij' en 'wetenschap en techniek'. De directie en het schoolbestuur volgen dit verbeterproces op door klasbezoeken, een visitatiebezoek en het nakijken van planningsdocumenten. De terugkoppeling op school- en leerkrachtniveau geeft het team zicht op wat reeds gerealiseerd is en wat nog voor de boeg ligt. Zo staat een nieuwe werkgroep techniek in de steigers die dit domein verder zal uitbouwen.

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

Tijdens het verbetertraject was er ruime aandacht voor leerplanimplementatie en het aanpassen van het onderwijsaanbod. De school blijft voorlopig nog de term 'WO' (wereldoriëntatie) gebruiken voor de leergebieden 'wetenschappen en techniek' en 'mens en maatschappij'.

De teamleden zijn op de hoogte van de visie en de uitgangspunten van het leerplan. Dit leerplan fungeert uitdrukkelijk als referentiekader voor de planning. De school gebruikt een plannings- en registratie-instrument van de onderwijskoepel. Er zijn overzichten beschikbaar op klas- en schoolniveau die weergeven in welke mate de leerplandoelen in de planning voorkomen.

Voor de planning van WO gelden duidelijke richtlijnen die door de leerkrachten nageleefd en door de directie opgevolgd worden. De teamleden volgen een aantal vaste stappen bij het uitwerken van WO-thema's. De leerlingen worden geregeld betrokken van bij de start om de belangstelling na te gaan en zo ook de beginsituatie te bepalen. Ook de ouders krijgen via een brief vooraf zicht op de inhoud van de thema's en de geplande activiteiten.

Het team ontwikkelde voor een aantal identieke thema's doorstroomdocumenten. In deze documenten zijn per thema en per leerjaar de inhouden voor de domeinen uitgeschreven. Er zijn afspraken gemaakt voor de opbouw van tijd- en ruimtekaders. Dit verhoogt de verticale samenhang in de school. De school hecht groot belang aan het verhogen van de taalvaardigheid van de leerlingen. Zo ligt per thema de streefwoordenschat vast die grondig geoefend wordt en die ook zichtbaar in de klas aanwezig is. Voor het bepalen van de streefwoordenschat is het leerplan richtinggevend.

De handleiding 'Wereldoriëntatie in Klavertjevier' geeft zicht op de concretisering van de schoolvisie voor dit leergebied. Zo zijn de verwachtingen voor de voorbereiding van lessen helder omschreven. De leerkrachten maken werkdocumenten aan die een helder beeld geven van de concrete uitwerking van een thema. Ze formuleren operationele lesdoelen waarbij de verwachtingen naar de leerlingen op gebied van kennis, vaardigheden en

attitudes aangegeven zijn. Deze werkdocumenten worden digitaal ontsloten en beschikbaar gesteld voor de collega's. Gaandeweg bouwt elke klas een portfolio op die een zicht geeft over het totale aanbod voor WO. De school stelt geregeld de verwachtingen voor de planning en de uitvoering van de lessen bij.

Uit observaties blijkt dat de leerkrachten doorgaans de visie van het leerplan in de praktijk brengen. Bij het begin van de les doen ze een beroep op de voorkennis van de leerlingen en formuleren ze het doel van de les. De leerlingen krijgen veelal de kans om op een actieve wijze de leerinhouden te verwerven. Conform de schoolvisie is er een variatie aan werkvormen. De thema's krijgen in wisselende mate een brede benadering. De multiperspectiviteit, die het leerplan vooropstelt, vormt structureel nog geen beoordelingscriterium om de kwaliteit van het onderwijsleeraanbod en –proces te onderzoeken en – waar nodig – bij te sturen. Er is aandacht voor een horizontale samenhang via integratie van aspecten van andere leergebieden in de WO-thema's.

Materieel beheer De school beschikt over voldoende leermiddelen om de realisatie van de doelen voor WO te ondersteunen. Voor techniek voorziet de school in een uitbreiding van het materialenaanbod. Hiertoe wordt eerst een inventaris van de aanwezige materialen opgemaakt en de noden in kaart gebracht.

Uitrusting

Leermiddelen

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

Evenwichtig en representatief

Gericht op bijsturing

De handleiding 'Wereldoriëntatie in Klavertjever' schetst ook de gewenste benadering van evaluatie. De school streeft een brede evaluatie van WO na. De onderwijzers volgen een stappenplan om de evaluatievorm te bepalen. Ze hebben daarbij aandacht voor vormen van product- én procesevaluatie. De mate waarin de verschillende evaluatievormen doordacht en functioneel worden gebruikt, vertoont nog verschillen. Hoewel de leerlijnen altijd het uitgangspunt voor de evaluatie moeten zijn, is de evaluatie nog niet altijd representatief voor de behandelde doelen en inhouden.

De school neemt met haar leerlingen deel aan schoolexterne toetsen voor WO en wil de beschikbare resultaten gebruiken om zicht te krijgen op het realiseren van het leerplan. Ook de resultaten van de oudste leerlingen op de eindproeven van het onderwijsnet zijn beschikbaar. Een outputbeleid dat onder meer stoelt op deze resultaten moet nog uitgebouwd worden.

Begeleiding

Leerbegeleiding

Beeldvorming

Zorg

De groeiende aandacht voor een brede evaluatie heeft een gunstige impact op de beeldvorming voor WO. Vooral op klasniveau zijn er initiatieven om leerlingen te ondersteunen. De leerkrachten houden sterk rekening met de beginsituatie en het ontwikkelingstempo van de leerlingen. Zo is er bij de instructie duidelijk aandacht voor de afstemming op het taalniveau van de leerlingen. Tijdens de lessen krijgen de leerlingen doorgaans vlug feedback. Indien nodig worden occasioneel zorgleerkrachten ingeschakeld bij vormen van remediëring. Voor WO geldt dit vooral bij klassikale herinstructie.

4 ADVIES EN REGELING VOOR VERVOLG

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning van tekort(en) zoals vermeld in punt 2 van dit verslag:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor het lager onderwijs.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Willy DE HERDT de inspecteur-verslaggever	Nancy VAN DEN WYNGAERT de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	